

SZEMLE**Review****Szemelvények az Agrokémiai és Növény táplálási Osztály
kutatásaiból (1974–2009)**KÁDÁR IMRE–SARKADI JÁNOS

MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet, Budapest

**Excerpts from the research of the Department of
Agrochemistry and Crop Nourishment (1974–2009)**I. KÁDÁR–J. SARKADIResearch Institute for Soil Science and Agricultural Chemistry of
the Hungarian Academy of Sciences (RISSAC), Budapest**Előzmények**

A Magyar Köztársaság kormányának 4.044/1949. sz. rendelete intézkedik az Agrokémiai Intézet létesítéséről, mely szerint „*A növénytermesztés agrokémiai megalapozásának biztosítására és az agrokémiai kutatóállomások munkájának egységes irányítására Agrokémiai Intézetet kell létesíteni... Végrehajtásáról a földművelésügyi miniszter gondoskodik.*”

Az Agrokémiai Intézet a 8.062/1949. F. M. rendelettel alakul meg, majd a 28/955. F. M. utasítással a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá kerül. A 2008-ban módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt alapító okirat alapján az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet köztestületi költségvetési szerv, önállóan gazdálkodó, önálló jogi személy, mely talajtani, agrokémiai és talajbiológiai alapkutatásokat végez, szakterületén oktatási és ismeretterjesztési tevékenységet, kísérleti telepein termelési tevékenységet folytat.

Az Intézet tevékenységének első negyedszázadáról az 1974-ben megjelent „*A Magyar Tudományos Akadémia Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézetének 25 éve*” című kiadvány számolt be. Sarkadi János, a Trágyázástani Osztály vezetője az Osztály kutatási eredményeit az alábbi témák köré csoportosította:

1. A szerves és műtrágyaformák hatásának vizsgálata
2. A trágyázást, a talajtermékenységet befolyásoló talajtulajdonságok vizsgálata
3. A műtrágyaigény becslési módszereinek kidolgozása

Az itt említett kutatási témák örökzöld jellegét bizonyítja, hogy ez a kutatómunka szakadatlanul folyik az Agrokémiai és Növénytaplálási Osztályon. A tematika persze részben kibővült, új feladatok jelentkeztek, de az elmélyült kutatómunka alapját ma is a jól megtervezett és kézben tartott szabadföldi tartamkísérletek képezik. Ezúton az Agrokémiai és Növénytaplálási Osztály utóbbi 35 évének főbb kutatási eredményeit adjuk közre. Az első fejezetet Sarkadi János 1999-ben, a második részt Kádár Imre 2009-ben állította össze. Az Intézet az első 25. évi kiadványhoz hasonló összefoglalót tervezett az 50 éves évfordulóra, beszámolva a második 25 év főbb eredményeiről. Végül az utóbbi kiadványra nem került sor, a beszámolók azonban elkészültek. Sarkadi János beszámolóját változatlan formában adjuk közre. A két beszámolóban előfordulhatnak kisebb átfedések a munka természetéből adódóan. A „történeti hűség” kedvéért azonban ennyi talán megengedhető és elfogadható. Az Intézet 60 éves jubileumára egyébként egy rövid kiadvány, tájékoztató készül bemutatva a kutatások jelenlegi helyzetét.

Szerves és műtrágyák hatása a talaj termékenységre

(Sarkadi János)

A pontosan nehezen meghatározható, relatív fogalmat jelentő talajtermékenység többféleképp is mérhető. Leggyakrabban a talajon termett növényekkel, termesztett növények esetében azok termésátlagával, illetve egy bizonyos termés eléréséhez szükséges befektetés nagyságával becsülhetjük. Ugyancsak a növényekkel kell kalibrálni a talajtulajdonságokat, jellemzi kémiai és biológiai vizsgálati adatokat. A növények termése azonban közismerten nemcsak a talajtulajdonságoktól, hanem többek között a növény fajától, fajtájától, az időjárástól és számos egyéb tényezőtől függ. Többé-kevésbé reális eredményekre csak hosszabb ideig tartó megfigyelésekből, szabatos tartam-